

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefon 788-789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 800 korona.
Előfizetési ár egy hóra 16000 K

Lapunk mai számának főbb tartalma: Ninesics Magyarország jóvátételi kötelezettségeiről. - Ellenzéki politikusok a népszövetségi delegációnál. - Az októberi forradalmat éltették a szocialisták márciusi ünnepélyén. - Két és fél milliárd kölcsön előleget fizettek eddig Debreczenben. - Kommunisták kapták a legtöbb szavazatot a Rutén földön. - Az új igazságügyminiszter programja.

Két mód, egy törekvés.

Magyarország pénzügyi szanálásának terve ezekben a hetekben kerül végrehajtásra. Az „ország talpraállításának” nevezte el a politikai terminológia ezt a műveletet, melyet a nemzet felelős tényezői külföldi segítséggel most megvalósítanak. Valamennyire találó elnevezés. Egy súlyos beteg szervezetet kell meggyógyítani, romlásnak indult testbe kell életet önteni, a háború és a forradalmak száz százalékos rokkantját, csonkaország gazdasági életét, zilált pénzügyeit kell talpra állítani.

Ugyanaz a kép, mint mikor mérész, de a gyógyulást egyes-egyedül biztosítani látszó operációra készülnek tudos orvosok. A beteg a műasztalon és körülötte forgolódnak azok, akiket hivatásuk a beteg megmentésére jelölt ki. Senki sem veti alá magát örömmel, ujjongva operációnak az egyes ember életében sem. Ugyanez áll az egyedek országára, a nemzetre, az országra. A külföldi kölcsönt és annak módozatát, mely talán nemzeti szuverenitásunkat soroja, nem fogadjuk ujjongó örömmel, de fogadjuk meg úgy, mint egyetlen lehetőségét a leromlott gazdasági helyzet és siralmas pénzügyünk megmentésének. Talán fájdalom lesz az operáció, de más megoldás nincs és a konzulátók többségének véleménye szerint „a műtét elkerülhetetlen”.

No és most, ilyen körülmények között az egyik oldalról éktelen zajt csapnak a demokráciával és más — hangzatos jelszavakkal a gyorsforralón hirtelen akarnak nagy elveket megvalósítani, melyekhez nem gyors forraló, hanem éltető, meleg napfény kell. Éppen most lesz mindennél sürgősebb nálunk az ugynevezett „demokratikus átalakulás”, most, mikor gazdasági létünk beteg szervezetét már csak a szanálási program operálókése gyógyíthatja meg és mindennél előbbre való gazdasági talpraállításunk. Az egészséges demokrácia átalakulásnak is eljőhet és el is jön az ideje, de várjunk már egy kicsit, mert a beteg van a hátszél, melynek lázrózsái az ötezer koronás bankjegy és általában a betévi falat megfizethetlensége.

A másik oldalon pedig felfedezik, hogy a szanálási program fő-főtitkára, az első operátor alighanem zsidó és megtagadja még a magyar vendégszeretetet is, éktelen dühvel támadják Sir Henry Strachan-t, ki pedig alighanem jó szándékkal jött

a magyar földre. Nem kell éppen filozofizálni ahoz, hogy megállapítsuk, milyen oktalan, céltalan, sőt egyenesen ártalmas az ilyen eljárás. Ki hallott már olyat, hogy a beteg ember orvosától legelőbb is megkérdi származását és ha nem tetsző választ kap, elzavarja, nem engedí ágyához, még ha belepusztul is betegségébe.

Mindkét oldalon, ha nem is egyazon jelszavak alatt, de egy törekvés nyilvánul meg, meghiusítani, vagy legalább is megzavarni a szanálási program nyugodt végrehajtását. Lelketlen dolog pedig lefogni az operáló orvos kezét. De remélhetőleg nem fog sikerülni sem a szélsőbalnak, sem a szélső jobbnak.

A szövetségi delegátusok szerint elég lesz a 250 millió aranykoronás kölcsön.

Politikusok tárgyalása a delegátusokkal.

Budapest, márc. 17. A népszövetségi tanács által kiküldött bizottság ma a következő félhivatalos közlést adta ki:

A népszövetségi tanács által kiküldött delegáció tagjai vasárnap a Hungária-szállóban a magyar politikai pártok vezetőivel folytattak megbeszéléseket. A megbeszélések alkalmat adtak a bizottságnak arra, hogy Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetére vonatkozó véleményét precizírozhassa, másrészt a tanácskozás alkalmat nyújtott a delegációnak arra, hogy a tervezetnek különféle részleteit megmagyarázza. Különösen abban az irányban, hogy nézete szerint a 250 milliós külföldi kölcsön elegendő egyrészt az államháztartás szilárd megalapozására, másrészt a pénzügyi stabilizálására, s végül arra, hogy az ország gazdasági újjáépítéséhez szükséges nélkülözhetetlen feltételeket megteremthesse.

Budapest, márc. 18. A népszövetségi bizottság a parlament pártok vezetőit tegnap délelvált a Hungária-szállóban fogadta. A meghívottak közül nem jött el gróf Andrássy Gyula, Szilágyi Lajos, akik tudvalevőleg ellene vannak a kölcsönakciónak, továbbá Peyer Károly, Gömbös Gyula, Friedrich István, gróf Zichy János és Wolff Károly.

Első turnusként Peidl Gyula, Horváth Zoltán és Rupert Rezső jelent meg a bizottság előtt. A bizottság vezetője már ezek előtt a képviselők előtt is kifejezte azt, hogy

a kölcsön ratifikálásának az ügy érdekében gyorsan kell megtörténnie a parlamentben.

Erre a három ellenzéki képviselő kijelentette, hogy ezt tudomásul veszik, a szabad bírálat jogát azonban fentartják maguknak. A politikai annyiban érintették, hogy a képviselők kijelentése szerint új választást kellene elrendelni.

Második turnusként gróf Apponyi Albert, Ugron Gábor és Ressay Károly mentek be a bizottsághoz.

Apponyi tett nagyobb előterjesztést a bizottság előtt és az összeg nagysága iránt való aggodalmát fejezte ki.

A bizottság tagjai e tekintetben igyekeztek megnyugtató választ adni, főképpen arra vonatkozólag, hogy a kölcsön összege szerintük elegendő az államháztartás egyensúlyának a helyreállítására.

A harmadik csoportot Meskó Zoltán és Eckhardt Tibor alkották. Ennek a tárgyalásnak a keretében főképpen arról beszéltek, vajjon az államháztartás deficitjének az eltüntetése magában elégséges-e a közgazdasági élet talpraállításához. A képviselők az állami üzemek zavaraira mutattak rá, mire azt a biztatást nyerték, hogy

a MAV. esetleg számíthat arra, hogy külön kölcsönt kapjon a külföldtől.

Az utolsó csoportban, melyet a delegáció fogadott, benne volt Heinrich Ferenc, gróf Hoyos Miksa, Ernst Sándor, Orffy Imre, Hegyeshalmy Lajos, Rubinek István, Mayer János és Neubauer Ferenc. A beszélgetés kiterjedt a kölcsön összegére, a szanálási program időtartamára és főképpen a mezőgazdaság kívánságaira. A bizottság kijelentette, hogy nincs kifogása a hathónapos agrár-váltók leszámítolása ellen.

Végül a bizottság tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magyar ipart is fejleszteni kell, de csak azon a határon belül, ahol életképes. Arról biztosították a képviselőket, hogy a felhatalmazási javaslat megszavazásától számítva

a kölcsön rövid időn belül meglesz és azt hiszik, kedvező feltételekkel.

Értesülésünk szerint a delegáció munkája befejezéséhez közeledik és a pénzügyi szakértők a hét végén már el is utaznak Budapestre.

Bethlen nem fogadta Kiss Emil amerikai bankárt.

Budapest, márc. 17. Egyes lapok ismételtén írtak arról, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök kihallgatásán fogadta egy Magyarországnak nyújtandó amerikai kölcsön ügyében Kiss Emil newyorki bankárt.

Mint a MII illetékes helyről értesül, ez a hír nem felel meg a valóságnak és így a hozzáfűzött kommentárok is tárgytalanoknak tekintendők.

Tárgyalás a Jegybankról.

Budapest, márc. 17. A népszövetségi delegációnak Budapesten időző tagjai ma délelvált Popovics Sándorral tanácskoztak a felállítandó jegybanktervezet ügyében. A tanácskozás még nem fejeződött be teljesen, Popovics Sándor újból meg fog jelenni a delegációnál, hogy befejezze a jegybank felállításával kapcsolatban megindult tanácskozásait.

Zeppelin járat Amerika és Európa között.

Berlin, március 17. (Saját tudósítónk telefon jelentése Bécsen át.) Amerika és Európa között Zeppelin járatot terveznek. A hatalmas léghajót körülbelül 20 személy számára rendezik be.

Az utasoknak 5 helyiség áll rendelkezésükre, amelyeket díszakára hálóteremmel láthatnak át.

Ezeket kívül még 20 nagy terem van a hajón.

Az első Zeppelin május vége felé fog Biscayából elindulni. Az utazás tartama 5 és fél nap.

Nincsićs szerb külügyminiszter Magyarország súlyos jóvátételi kötelezettségeiről.

A kisantant államait jogot nyertek a kölcsön ellenőrzésére.

Belgrád, márc. 17. Nincsićs szerb külügyminiszter a skopsina mai ülésén a külügyminisztérium költségvetésének részletes vitájakor terjedelmes exposé-mondott, melyben az S. H. S. királyságot érdeklő összes aktuális külpolitikai kérdéseket összefoglalta.

Nincsićs beszédében többek között kiemelte azt, hogy

a Jugoszláv állam együttesen a kisantant többi államaival jogot nyert arra, hogy a magyar kölcsön ellenőrzésére kiküldött bizottságban részt vegyen.

Ezt a bizottságot a jóvátételi bizottság fogja kinevezni és pedig az egész területén időre. Amidőn a kormány így eszelekedett, azt gondolja, hogy két feladatnak tett eleget, és pedig a jóvátételi bizottság döntéséhez való hozzájárulással bizonyítottan nem akarataának és annak a vágyának, hogy Magyarország gazdasági fejlődésére, talpraállásra, más szóval pedig az által, hogy hozzájáruljon a térséghez, amelynek a háború után beállott válságát helyrehozni kell. A kormány egyúttal minden tekintetben megvédte a jugoszláv állam érdekeit és aztal, hogy a jóvátételi bizottság szándékának megfelelően járjon el.

Az S. H. S. államnak minden anyagi veszteségért — ugymond — amir a háború alatt Magyarország miatt szenvedett, kártérítésre van joga. A Magyarországra küldött

ellenőrző bizottságok megállapítások, hogy Magyarország reparációs adósságait nem tudja fizetni.

A trianoni szerződés felyonatköző pontjait alapján az S. H. S. állam egyedül nem tudta volna jóvátételi kötelezettségeit megfizetni, hanem gazdasági eszközökkel, például a vasúti és a földművelési eszközökkel, valamint az országos adósságokkal, ipari eszközökkel, állami tulajdonú vállalatokkal, és a származékokkal.

A jóvátételi bizottság Herbert elnököt, a trianoni szerződés szerb külügyminiszterét, a magyarországi ügyekért felelős magyar fiatalemberét, a bizottság felállítását alapján a trianoni szerződés alakult ki. Az egyik Herbert, a másik az olasz delegátusé.

Az olasz javaslata Magyarország összes jóvátételi kötelezettségét 5 milliárd aranykoronára kívánja megállapítani.

és a feltételek szerint Magyarország 1923-tól 1926-ig évi 50 millió aranykoronát fizet, amit 250 millió aranykoronás külföldi kölcsön garántálma, továbbá minden hektár földre kivetett 2 aranykoronás agrár adó.

Az olasz terv Magyarország pénzügyi konszolidációjának kiindulópontját 1926-ra becsüli és javasolja, hogy csak ettől az időponttól kezdje a kamat és az amortizációs fizetést hosszulejárattal külföldi kölcsön alapján. E két terv összeegyeztetésére több tanácskozást tartottak, amelyekben kiderült, hogy a legnagyobb nehézség abban van, hogy a magyar jóvátételi kötelezettségeit nem megállapítva, ugyszintén az sem, hogy miképp lehetne a részletes fizetést megállapítani. E két pontra vonatkozólag a jóvátételi bizottság határozatot nem hozott.

Ami az állatjóvátételt illeti, Magyarország kötelezte magát, hogy 1922-ben a jóvátételi számlára 3000 lovat, 6400 szarvasmarhát, 5000 juhot és kecskét szállít s

ezt a kontingenst Magyarország csak 1200-an szállította le. Magyarországmal ez a kontingenst kötelezettséget a jóvátételi bizottság meg nem állapította meg.

A szénszállítás a következőképpen történik: Magyarország 1923 márc. közepétől munkanaponként 100 vaggon szenet szállít s ettől kezdve a kötelezettséget 880 tonnára szállítják le. Ezekről Magyarország köteles mindazokat a tárgyakat átadni, a melyeket a háború alatt Szerbia és Montenegró területéről elvitt, — ha azoknak azonososságát meg lehet állapítani. Később ugy egyezett meg a két kormány, hogy ezt a kötelezettséget általánosan összegben röjje le,

amely szerint Magyarország 230 millió aranymárkát fizetne.

A további visszatérítések ügyét, további diplomáciai tárgyalások intézik el.

A jóvátételi kötelezettségek teljesítésére a magyar kormány nemzetközi kölcsönt kért. A kis antant tanácskozásai kezdetén elvben a mellett foglalt állást, hogy a magyar kormány megkaphassa a kölcsönt. A tervezetnek a kis antant részéről való aláírása előtt szükség volt még Magyarország és a kis antant között néhány nyílt kérdés elintézésére. — Ezzel vonatkozólag február 3-án a magyar kormány és az S. H. S. kormány között megegyezés jött létre, mely szerint

Magyarország kötelezi magát, hogy 1926 szept. 12-ig minden

munkanapon 880 tonna szenet szállít.

2. A száz tonnával szemben fennmaradó 9 millió aranykorona összeg és annak kamata fejében 1926 szept. 12-ig, a letörlesztésig további 880 tonna szenet szállít.

3. A magyar kormány kötelezi magát a királysági arzenál felszerelésének visszaadására.

4. Kötelezi magát vasuti anyagok szállítására 17.125.600 aranykoronát kiterő összegben, melyből 1.388.000 aranykoronát az elvitt vasuti anyagokért fizet. Ez utóbbi kivánság jogosságát a magyar kormány nem ismerte el. A magyar kormány a fent említett összeg fejében 80 mozdonyt, 25 személykocsit, 280 teherkocsit, továbbá 432 keskenyvágányu kocsit szállít.

A szállítás 1926-ik évtől kezdődőleg 4 év alatt történik.

Ezek után járul hozzá a kis antant a jegyzőkönyvek aláírásához. Végül az S. H. S. kormány a kis antanttal egyetértőleg kívánta, hogy Magyarország előre gazdasági ellenőrző bizottság álljon, amely a kölcsön felhasználását ellenőrzi, továbbá azoknak a bevételeknek felhasználását, a melyek a kölcsönből erednek. Gondoskodott továbbá a kis antant arról, hogy a katonai ellenőrzés tekintetében megfelelő befolyása legyen.

Pénteken megkezdik a kölcsön-ügy parlamenti tárgyalását.

Pártközi megegyezés készül.

Budapest, márc. 17. Mivel a pénzügyi javaslatoknak gyors elintézése az ország emiatt érdeke, az a gondolat merült fel, hogy a javaslatok sorsát pártközi megegyezéssel kell eldönteni. Alapítvány László, az egyes párti elnökök így nyilatkozott: Azok a politikusok, akik a népszövetségi delegáció előtt a külföldi kölcsönrel szemben foglaltak állást, megfontolkoztak arról, hogy itt most nem a kormány, hanem igenis az ország érdeke a fő. Nem hiszem, hogy a magyar nemzetgyűlés ellenzékében hiányoznak a hazafiság, és

éppen ezért remélem, hogy jobb meggyőződésre fognak jutni.

Minden valószínűség szerint esütőfőn befejeződhetnek a közös megbeszélések, úgy hogy pénteken már el is kezdhetik a kölcsönügyi felhatalmazási törvényjavaslat megbeszélését. A törvényjavaslatot ezek szerint már hétfőn, legkésőbb pedig a jövő hét közepén a nemzetgyűlés elé terjesztik. A két közepén a népszövetségi delegáció tagjai már el is távoznak Budapestől.

Pesthy Pál igazságügyminiszter programja: a jogrend biztosítása.

Megvédi a bírói palást szeplőtlenességét. — A bírák ítéletében legyen igazság, de szív is. — Csak a pártatlan bíró ítélhet helyesen. — Gondol az ügyvédek anyagi helyzetére is.

Budapest, március 17. Pesthy Pál az új igazságügyminiszter ma délután tette le a hivatalos esküt a kormányzó kezébe. Bethlen István gróf és Perényi Zsigmond báró, zárlatosur helyettes jelenlétében.

Az eskütétel után az új igazságügyminiszter a minisztériumba hajtattott, ahol a tisztelgő tisztikar élén Szász Béla államtitkár állította.

Pesthy Pál tartalmas és szép beszéddel felelt az üdvözlésre és kijelentette, hogy igazságügyminiszteri állásában nem kíván a nagy politikai felelősséget vállalni. *Hu marad a keresztény hiszanda, földműves és polgári párt programjához s ennek a pártnak nagy vezérént: Bethlen István gróftól kívánja odaadónan követni.*

A rája hárult nagy feladatot az új igazságügyminiszter ebben a két szóban foglalta össze:

— A jogrend biztosítása.

— A mai viszonyok közepette — ugymond — a nagy koncepciókra gondolni sem lehet.

A mai feladatok a régi törvények keretében törvényben tartani és ahol

emek szüksége mutatkozik, a huzagokat pótolni.

A törvény alkalmazása és a jogszolgáltatás kifogástalan csak akkor lehet, ha a bírót sem rokonérzés, sem ellenszenv, sem semmiféle mellékhatás nem befolyásolja, hanem egye dül a törvény, a jog, az erkölcs alapján marad.

Kijelentette a miniszter azt is, — hogy minden körülmények között meg fogja őrn a bírói palást szeplőtlenességét és mindent el fog követni, hogy a bíróságot visszavezesse ahog a barnára festett, zöld posztóval bevont asztalhoz, amely mellől eddig a bírói dicsőség sugárzott.

A bíróságokat, azok tagjait arra kéri, hogy *ítélkezésükbe vigyék bele szíriük munkáját is, az ügyvédek pedig, hogy a vádemelésnél igazán a bírói igazságot a rájuk bízott ügyek és kellően meg nem alapozott vádat ne emeljék.*

Az új igazságvédelmi kar iránt a szerető és becsületes érzése vezet, mert az a kar egyenrangú társa és segítője a magyar bírói karnak. Ami az anyagi nivóját illeti az

ügyvédi karnak a helyzete éppen oly súlyos, mint mindenkié, aki készpénzkeresetből kénytelen magát fenntartani. Ezen a helyzeten javítani kell. Meg van a készség bennem az iránt, hogy mindent megtegyek, ami az ügyvédi kar anyagi boldogulását szolgálja. Hasonló a felfogásom a közjegyzői szervezetre vonatkozólag is. Ami az igazságügyi szervezetben szereplő egységeknek politikai helyzetét és anyagi boldogulását illeti, ebben az irányban minden áldozatra s minden munkára kész vagyok.

Az igazságügyi közigazgatásnál célo az, hogy az jó és gyors legyen. Közbenso intézkedéseknek barátja nem vagyok. Kérem, amennyire lehetséges, vigyék a dolgot mindjárt az első intrádára döntésre. Engemet az igazságügyi közigazgatásban mindig három eszme vezetett: a kötelezettség teljesítés, a loyaltitás és csak harmadszor van a szigorú jog alkalmazása. Ezt azzal a becsülettel és szárdékkal tettem, hogy ennek a nemzetnek a sorsát igyekeztem valamiképpen előbbre vinni. Kérem szives támogatásukat.

Az igazságügyminiszter szavait percekig tartó éljenzés és taps követte.

Délután az új miniszter az államtitkárokat és az osztályvezetőket fogadta, holnap pedig meglátogatja a kuriát és az ítélőtáblát.

Baltóvár püspök beszéde a Lipótvárosi Társaskörben.

Budapest, március 8. Baltóvár Dezső püspök március hó 15-én részt vett a Lipót-városi Társaskör ünnepi vacsoráján s egy nagyobb beszédben méltatta az ünnep jelentőségét.

Rámutatott arra, hogy akikre a mai helyzet az erő és haszon következményeit árasztja, azok túlhaladott álláspontnak szeretik 1848-at mondani, mi azonban azt valljuk, — hogy ma a márciusi eszmék nihilizmusának a kora van.

Hol van ma az a felelősség — mondotta a püspök — amely el merne és el is tudna számolni a közvagyonok milliárdjaival. Ifangsúlyozta, hogy a márciusi 12 pont megvalósítása kellene a nemzetnek. Beszélt az általános választójogról. Reméli, hogy a politikai érettség szempontjából bírálják el a választókat.

A liberálisizmus uralma — ugymond — minden ország történetében haladást, bukása sorvadást jelent. A numerus clausus egy balkezes mozdulattal a középkorba vetette vissza az országot — fejezte be a püspök beszédét.

Homonnay Tivadar kormányfőtanácsos.

Budapest, márc. 17. A kormányzó a miniszter tanács előterjesztésére Homonnay Tivadar dr. nemzetgyűlési képviselőnek a közelet ellen kifejtett érdemes tevékenysége elismerésül a m. kir. kormány főtanácsosi címet adományozta.

Fiume egyesült Olaszországgal.

Fiume, márc. 17. A város zászlódiszbe öltözött. A lakosság ünnepli Fiumének az olasz királysággal való egyesülését. Kora reggel befutott a kikötőbe az olasz flotta élén a Horgona, a cirkálóval, amely német tulajdon volt és most a királyt hozta. Udvari fogaton ment a király Fiume főutcáján a kormányzósági palotába, melynek bejáratánál Giardino tábornok fogadta és üdvözölte a királyt. Giardino tábornok, Fiume kormányzója, felolvasta az annak talárláról szóló dekrétumot.

A lakáskérdés a városi közgyűlés előtt.

Fellrathban kéri a lakások felszabadítását. Az állam építi fel a kislakásokat Debreczenben. — Vita Kondor főszámvevő nyugdíjaztatása körül.

Hétfőn délelőtt élénk érdeklődéstől kísért tartotta Debreczen város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlését, melyet kevéssel 9 óra után nyitott meg Hadházy Zsigmond főispán.

A lakásépítési akció.

A tárgysorozat első pontja a népjóléti miniszternek a lakásépítési akció megindítására vonatkozó leírata volt, amelyben közli a miniszter, hogy hajlandó 1 milliárd koronát építésre kiutalni, ha a város telt és a közművek berendezését adja. A városi tanács és a jog- és pénzügyi bizottság javaslata szerint elfogadja a miniszter által közölt feltevéket és az építkezés céljaira a DMKE. mellett egy 600 négyzetméteres területet jelöl ki s elvállalja a közművek bevezetésének költségét, de a miniszternek azt a javaslatát, hogy esetleg a város is járuljon valamivel az építkezésekhez, amivel a kislakásépítést ki lehetne bővíteni, nem fogadja el. Kiköti azonban a város, hogy ha idővel alkalmasnak találná az építendő lakások megváltását, ehhez meglegyen a joga.

A lakások felszabadítását követelik.

A javaslatához elsőnek Nagy Pál szólalt fel. Szóvá teszi a lakásrendeletet és kéri:

irjon fel a közgyűlés a népjóléti miniszterhez, hogy szüntesse meg a lakásrendeletet és tegye szabaddá a lakásokat.

Lencz Géza hasonló értelemben szólal fel, mire a közgyűlés a javaslat egyhangú elfogadása után elhatározta, hogy felír a népjóléti miniszterhez és kéri, hogy a lakásrendelet hatályon kívül helyezésével tegye szabaddá a lakásokat.

Lencz Géza indítványát, hogy a tárgysorozat 10. és 12-ik pontját együtt tárgyalják, a bizottság elvetette.

Vargha Elemér tb. főjegyző ismertette ezután a város 60 ezer svájci frankos külföldi kölcsönét és a városi pénzek gyümölcsösztetésére vonatkozó javaslatokat, melyeket a közgyűlés felszólalás nélkül egyhangúlag elfogadott.

A jótékonyági adó.

Első hosszabb vitát Vásáry Istvának a jótékonyági adóra vonatkozó javaslata provokált. Az előadó tanácsnok bejelentette, hogy a jótékonyági adó terhére előlegeket vetettek ki, melynek összegét egy szakbizottság véleménye alapján állapították meg.

Freund Jenő kifogásolta a szakértő-bizottság működését. A bizottság ne az adófizető polgár adatai után állapítsák meg az adót, hanem mérlegeljék az illető adózó anyagi viszonyait. Helyteleníti azt is, hogy a késedelmes adófizetőktől 10 százalékos késedelmi kamatot szednek be.

Vásáry reflektál Freund szavaira és kifejti, hogy most nem az adóról, hanem csak az adó előlegekről van szó. A 10 százalékos késedelmi kamat fizetése pedig törvényes rendelkezésén alapszik.

Radó Rezső dr kamarai főtthár rámutat arra, hogy bár súlyosak a jótékonyági adó előlegek fizetési, de sokkal súlyosabbak a kényszerkölcsön előleg fizetése. Terjedelmes indítványt terjeszt a közgyűlés elé, melyben a város tiltakozását fejezi ki a kényszerkölcsön előlegek fizetése ellen.

Degenfeld József gróf az indítványának napirendről való levételét

javasolja, mert nem lehet precedenst alkotni egy olyan indítvány tárgyalásával, amelyet előre be nem jelentettek, amely még hozzá nincs is kapcsolatban a tárgyaláson szereplő ügygel.

Magoss György dr polgármester helyesli Degenfeld felszólalását. Az indítványt csak mint önálló indítványt lehetne tárgyalni.

Freund Jenő és Ekly József hasonló értelemben szólalnak fel és utóbbi javasolja, hogy ez ügyben a hét folyamán hívjanak össze rendkívüli közgyűlést és azon tárgyalják az indítványt.

Az indítványt Hadházy Zsigmond polgármester szavai után leveszik a napirendről és rövid időn belül összehívandó közgyűlésen fognak feltevére érdemlegesen dönteni.

Sártengerben uszók a Csokonai-szobor.

A közgyűlés ezután a burkolozási programot veszi tárgyalás alá, melynek során Bakóczy Gábor a Rákóczi-utca és a Csapó-utca között az Egymalom-utcaig terjedő részét kéri kiköveztetni.

Zelinger Ede a Csokonai-szobor környékének állapotát teszi szóvá. Javasolja, hogy a szobor környékét kavicsal töltsék fel. A burkolásra vonatkozó javaslatot Bakóczy és Zelinger indítványaival pótolva elfogadják.

A létszámcsoökkentés.

Tudomásul vette a közgyűlés a létszámcsoökkentésről szóló tanácsi jelentést és a belügyminiszternek a létszámcsoökkentésről szóló leiratát. A közgyűlés egyben kérte, hogy a belügyminiszter engedje meg a betöltetlenül álló 9 állás sürgős betöltését.

A jelentéshez elsőnek Lencz Géza szól és az elbocsátást személyek után érdeklődött.

Ekly (közbeszól): Nem nevéért harcolunk itt!

Lencz nehézményezte, hogy olyan tisztviselőket is nyugdíjaztak, akik még 50—52 éves korukban nagy hasznára lehetnének a városnak.

Ekly: Ki az az 52 éves ember? Zelinger: Nagyon kíváncsi. Bakóczy: Acél Géza főmérnökről van szó.

Lencz kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el és kéri, hogy a végelbírás alá vett tisztviselőket vegye vissza a város.

Vass Károly felvilágosító szavai és Ekly felszólalása után a közgyűlés nagy többséggel elfogadta az előadói javaslatot.

Kondor Kálmán főszámvevőt 38 éves szolgálati idő után a közgyűlés, Lencz Géza ellenindítványával szemben, április 1-vel nyugdíjazta. Még több kisebb ügy tárgyalása után a közgyűlés 12 órakor véget ért.

Legolcsóbban szerezhető

be a legújabb divatu

tavaszi

átmeneti, kabát és

öltönyzövegek

Feldheim Dezsőnél

Piacz-utca 67. sz

Telefon: 11—05. sz.

Két és fél milliárd korona kényszerkölcsönt fizettek be eddig Debreczenben.

A pénzügyigazgatóság egész területére 23 milliárd korona a kivetés.

Mint illetékes helyről értesülünk, március 13-ig a kényszerkölcsön első részlete gyanánt Debreczenben kerek-szám két és fél milliárd koronát fizettek be.

A multkoriban egyes helyi lapok arról adtak hírt, hogy Debreczenre 23 milliárd kényszerkölcsönt vetettek ki, azonban ez a híradás téves, mert

a debreczeni pénzügyigazgatóság egész területére szól ez a kivetés nem pedig kizárólag Debreczenre. A pénzügyigazgatóság pedig tudvalevően meglehetősen nagy kiterjedésű, mert három törvényhatóságot foglal magában, Debreczen, Hajdúmegyét és csonka Bihar vármegyét. A kizárólag Debreczenre szóló kivetésről nincs kimutatás, de ez az összeg aligha lehet több mint 7—8 milliárd.

E hó 13-ig tudvalevően a kényszerkölcsön harminec százalékát lehetett befizetni kedvezményesen. De voltak többen, kik az egész kivetett

összeget befizették már most, hogy kedvezményben részesüljenek.

A posta a kényszerkölcsönre befolyt összegeket a Jegyintézet debreczeni fiókjába szállította, míg az állampénztár csak a könyvelést és a fizetésre felhasznált hadikölcsönkötvények kezelését végzi.

Munkatársunk megkérdezte Lenczy Gyula pénzügyigazgató urat a befolyt kényszerkölcsönösszegek felől. A pénzügyigazgató ur kijelentette, hogy részletes kimutatást a közigazgatási bizottság rendes havi ülése elé fog terjeszteni. Kijelentette még a pénzügyigazgató ur, hogy az egyes érdekeltségek sérelmei és az egyes adózók részéről benyújtott panaszok

az igazság és méltányosság szel-lemében

fognak a kiadott rendeletek keretében orvosoltni.

Szell István.

Ötven éve a ref. egyház szolgálatában. — Tizenkétezer halottat énekelt el és kísért a temetőbe.

A nagy debreceni református egyházban s általában Debreczen társadalmában ki ne ismerné őt, Szell Istvánt, az orgonista-kántort.

Március 15-én volt ötven éve, hogy Pusztatoldon megkezdte működését.

ahova akkor oly sokan sereglettek össze közel és messze távoli vidékekről, hogy a templomba be nem fért hívek arra kérték, énekeljen nekik is hatalmas hangjával és énekelte a reformátusok örökszép énekét. „Te benned biztunk: eleitől fogva... A falusi kántornak eljutott a híre Debreczenbe is és itt 1879. szept. 1-én elkezdte azt a funkciót, melyet ma is végez szeretettel, lelkiismeretességgel. Ötven év nagy idő az ember életében és méltó, ha megemlékezünk egy-egy olyan férfiról, ki jó és bal-

sorsban híven állott az egyház szolgálatában. 18 lelkes mellett szolgált Debreczenben, kik közül négy püspök, 90 segédlelkézt látott megindulni a lelkes pályán, kik itt működtek.

Tizenkétezer halott koporsójánál énekelte el a bus halotti énekeket

és ma is sok öreg atyánkfia azval hunyja örökálmura szemét, hogy Szell kántor énekelje el.

De nemcsak mint funkcionárius, hanem mint ember is derült kedélyével, adomázásával sok barátot és tisztelőt szerzett magának. Hívei és tisztelői szeretettel üdvözlők munkásságának e nagy határkövénél s kívánják, hogy szolgálata legyen továbbra is Isten és embereknek tetsző.

A debreczeni Ipartestület 25. közgyűlése

Az iparosság panaszai. — A kisiparosság nehéz helyzete.

Vasárnap délelőtt tartott meg a debreczeni Ipartestület ez évi rendes közgyűlését az Ipartestület közgyűlési termében. Németh Aladár elnök hatalmas koncepciójú, az iparosság minden ügyével foglalkozó beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melyben rámutatott az iparosságért ért sérelmekre és megemlékezett Szentkirályi Tivadar ipar- és kereskedelmi kamarai elnökről és indítványozta, hogy az Ipartestület kérje fel arra, hogy maradjon meg a Kamarai elnöki székében, melyet 25 évi szolgálat után árván akar hagyni.

Ezután Lekner Lajos jegyző olvasta fel az Ipartestület multévi működéséről szóló tartalmas jelentést. Végül megemlékezett a jelentés a György Kálmán hagyományáról, a ki a háza harmadrészét és 10 hold öndódi földjét hagyta az Ipartestületnek. A jelentést tudomásul vették. Az elnöki megnyitóval kapcsolatban Szabó László megemlékezett Dobi Károly pénztárnokról, aki 25 éve szolgálja hűséggel az Ipartestületet. Kérte, hogy a bekéltető és választott bíróság működéséről mért nem számoltak be? Vargass Imre alenök kijelenti, hogy nem volt rá szükség, ami örvendetes jelenség. — Blaskovits Mihály a kényszerkölcsön igazságtalanságát hangoztatja. Volt olyan iparos, akinek egész évi keresete 1.200.000 K volt és 1.400.000 K

kényszerkölcsönt vettek ki rá. — Mester Lajos és Vargass Imre felszólalása után a közgyűlés köszönetet fejezte ki az elnöknek tartalmas megnyitói beszédéért.

Több indítvány tárgyalása után Móricz Ferenc tartott előadást a kisiparosság nehéz helyzetéről, hogy az iparosság minden vállalkozása megrövidüljön a 200 százalékos bankkölcsön és a 400 százalékos kosztkamattól. A közgyűlés déli 1 óra után ért véget.

Ez volt az Ipartestület 25 éves jubileárius közgyűlése, amelyet azonban a nehéz gazdasági helyzetre tekintettel külsőleg nem ünnepeltek meg.

FÉNYKÉPÉSZETI CIKKEK

SPRINGER könyvesboltban.

„Parfumerie” „Nona”
Szent Anna-u. 1.

szencziós reklámja!

Mindenkinek, ki 50.000 koronát
filmi vásárol, egy

ingyen manicur
bénletet ad!

Illatszerek, szappanok, piperecikkek
ajándéktárgyak.

Hírek

Milyen idő várható.

Meteorológiai Intézet jelentése.

Hazánkban az idő tegnap kissé enyhült. A hőmérséklet helyenként 5-7 fok Celsiusig emelkedett, de ma reggelre jobbra a 0 fok alá süllyedt. Csapadék az utolsó 24 órában alig esett.

Időprognózis: Változókéony szeles idő hűsül yedéssel és helyenként havazással.

— **A főispán Budapesten.** Hadházy Zsigmond főispán ma kedden reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott. A főispán budapesti útján tárgyalni fog az illetékes miniszteriumokban, hogy a Debreczen város és a hajdumegyei inségesek számára újabb adományok utaltassanak ki. A főispán két napot fog Budapesten tölteni.

— **Hat millió alapítvány Tormay Cecília nevére.** Tudvalevőleg Tormay Ceciliát, a kiváló írónt Nádudvar községhez rokoni kötelek fűzik és így az írónt többször megfordul Nádudvaron. Most mint értesülünk, a nádudvariak mozgalmat indítottak, hogy egy összeget hozhassanak össze. Ezt az összeget hat millióra tervezik s abból egy alapítványt akarnak tenni Tormay Cecília nevére. Az alapítvány kamatait több nádudvari iskolás gyermek tanszer és tankönyveinek költségeire fordítanák. Hír szerint az egész hat millió koronát már majdnem összehozták, 100 ezer koronás adományokból és azt egy ünnepség keretében helyezik el alapítványként a nádudvari iskolánál. Erre az ünnepségre meghívják Tormay Ceciliát is.

— **Az Iparos MANSz előadása.** Az Iparos MANSz harmadik taggyűlése kiváló műsorral illusztris hallgató közönség előtt, vasárnap délután 5 órakor zajlott le az Arany Bika kisturmeben. A gyűlést Nagy Endréne által eimondott Nemzeti Hírszékgy nyitotta meg, majd bejelentette, hogy Gregerson Lujza az O s ágos Protestáns Egyesület főtitkárnője belesége miatt nem vehetett részt a gyűlésen. Szilárd János a „Napkelet” munkatársa percekig tartó viharos tapsot aratott női témákról szóló felolvasásával. Lechner Lajosné szakosztályi jegyző és dr. Szabó Mihály az iparos gyermekek és iparos asszonyokat érintő magas színvonalú előadása után Fábian Irénke és Kenyeres Etta adtak elő egy-egy szavazatot, művészi hozzáértéssel interpretálva a szerző gondolatait. Utánuk Timári Mancika lépett az emelvényre s énekelt hegedű kísérettel egy pár könnyed kellemes égű darabot A nívós műsort dr. Kupás Sándor szavazata zárta be. Farkas Imre „Czinka Panná”-ját szavazta Rencz Karióka kiáló zongora és Gömörly Zoltán hegedű kísérete mellett.

— **Hírlapíró nász.** Vasárnap tartotta Mózes Arthur volt debreceni, jelenleg budapesti hírlapíró esküvőjét Grünfeld Stefikével. A fiatal pár polgári esküvője már két hónappal ezelőtt megtörtént, de lakáshiány miatt az esküvőt csak most tudhatták megtartani, miután a fiatal fejek sikerült Budapesten lakást keríteni. Mózes Arthurt és fiatal nejét a jóbarátok is a debreceni hírlapíró gárda számos tagjának jóváánysága kíséri frigyük alkalmából.

Lindenberger prelátus és a régi tisztikar maradt a Katolikus-Otthon élén.

Rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg a debreceni Katolikus Otthon ez évi tisztújító közgyűlése iránt, mely vasárnap délután folylt le. Az Otthon nagyterme zsufolásig megtelt a tagokkal.

Lindenberger János pápai prelátus, püspöki helynök elnökelt a közgyűlésen és hatásos megnyitó beszédeben megértésre, egymás megbecsülésére buzdította a tagokat.

Sümeghy József főtitkár évi jelentésében az általános erkölcsi hanyatlásra és a gazdasági helyzet nehézségeire mutatott rá, melyekkel azonban az Otthon sikeresen megküzdött. Követendő példa gyanánt emlékezett meg az Otthon kebelében — Molnár elnök vezetése alatt működő „Szeretet” asztaltársaságról, melynek tagjai ez év folyamán 400.000 koronát juttattak elaggott iparosok segítésére.

Mike István a gazdasági vezetésre nézve ajánlotta fel maga és több társa áldozatkészségét. Majd sorban tudomásul vették a pénztárnoki, gondnoki és könyvtárnoki jelentést. Mellau Márton igazgató indítványozta, hogy a bizonytalan gazdasági helyzetre tekintettel a tagdíjakat buzarparitásban állapítsák meg és az évi

tagdíj 6 kg. buza legyen. Az indítványt elfogadták.

Szentkirályi Tivadar buzdító beszédeit mondott és az Otthon támogatására hívta fel a figyelmet. A maga részéről alapító tagságát száz-ezer koronával újra megváltja.

Következő tárgya a tisztújítás volt. Lindenberger prelátus elnök hosszabb beszédeit mondott, melyet nagy éljenzéssel fogadtak és mikor az elnök arról szólott, hogy nagy elfoglaltsága miatt vissza akart vonulni, zajos éljenzés és taps birta maradására.

Lindenberger János szavai után közfelkiáltással választották meg a tisztikart.

Elnök lett dr. Lindenberger János apostoli helynök, alelnök Wilhelm Emil, igazgató Mellau Márton, főtitkár Sümeghy József, titkár Liptai Sándor, pénztárnok Orosz Jenő, ellenőr Scheppel Béla, gondnok Vesev Antal, könyvtárnok Béres Imre és Andor, ügyész Veverán György dr. Ezután megválasztották a választmányt.

Lindenberger prelátus bejelentette — hogy a könyvtár céljaira 200.000 koronát ad, majd a közgyűlést bezártta.

— **Dánér Béla sajtóperci.** Dr. Dánér Béla, volt nemzetgyűlési képviselő, kir. ügyész több napszabású sajtóperci ismeretes a közönség előtt. Ezek közül kettőt ma fog tárgyalni Ujjalussy büntető tanácsa. A rágalmozási pereknek örösi anyaga van, mert az egész nap tárgyalási idejét ez a két per foglalja le.

— **Dr. Hubay Jenő jótékony célú hangversenye** rendezésében Debreczen város képviseletében dr. Magoss György polgármester és dr. Csűrös Ferenc tanácsnok vesznek részt. A március 18-iki, este 8 órai koncertnek néhány jegye még kapható a Méliusznál.

— **A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete** a tagjait mint háztulajdonosokat tájékoztatja, hogy a m. kir. miniszteriumnak 1840—1824. számú rendeletével a lakások bérét az 1924. év február bérévnyegedére 50 százalékkal felemeli. Azon városokban, ahol vízszolgáltatás és csatornázási díjakat 1917. évben már érvényben volt szabályrendelet szerint bérlők tartoztak fizetni, ott a bér 100 százalékkal emelhető. Azt, hogy Debreczen azok közé a városok közé fog e tartozni, a népjóléti és munkügyi miniszter fogja megállapítani. Az üzleti célra használt bérlet helyiségek bére pedig 60 százalékkal emelhető. A bérlők kötelesek a fenti béremelést minden külön felhívás nélkül a folyó év április hó 1. napjáig a háztulajdono-

soknak megfizetni. A fizetendő bértöbbletek után járó kincstári házhaszonrészesedés a bértöbblettel egyidejűleg fizetendő, valamint a bértöbblet után megillető házmeisteri és egyéb díjak is. A szemétkihordásért a térlő a lakás első szobája után havi 1000 koronát, minden további szoba után pedig 500 koronát kötelesek fizetni.

— **Elhunyt vegyész mérnök.** Reitter Jenő okleveles vegyész mérnök, életének 27 ik évében vasárnap elhunyt. Reitter a Rex féle Chemiálgár r. t. vegyész mérnöke s szakmájában nagytudású, kollegiával szemben a legkedvesebb kartárs és mint ember és családapa is a legjobbak közé tartozott. Reitter Jenő a legszebb karrier előtt állott, s most a tüdőbaj elszóllította családjá és kollegái köréből. Temetése kedden délután lesz a római katolikus temető kápolnájában.

— **Nyukosz közlemény.** Ezenel tudatjuk tagjainkkal, hogy irodahelyiségünket a Nemzeti Munkavédelmi hivatal helyiségébe, Kossuth-utca 11. szám alá (feljáró az udvarban felelelet) helyeztük át, tehát a cukor utalványok f hó 18-án már az új helyiségünkben átvehetők. Nyukosz. Elnökség.

— **Butorozott szobát keres ujságíró.** Értekezni lehet Maizner János hírlapírónál, Debreczen szerkesztősége d. u. 5—6 óra között.

— **Hubay koncert ma este 8 órakor az Arany Bikában.**

NAPI-STRÓFÁK

Ez a szólam: „Rügyfakasztó”
Jaj de unt, de ócska
Százszor irtak márciusról
Szabolcsk! meg Pósa.

Még tán maga március is
Unja a bombasztót
És az idén rációli, mert
Virágot fakasztott.

Ényhe szellőket cirógat
Mint ilyenkor illik
Minek folytán az orromon
Bazsarózsa nyílik.

SKIZ.

Eljegyzések.

A tegnapi nap folyamán a debreceni állami anyakönyvi hivatalba a következő eljegyzést jelentették be:

Kanál Albert cipész-mester Kovács Rózával. Némethi Sándor cipész-mester Zsom Rózával.

Hymen.

A tegnapi nap folyamán a következő házasságkötések történtek meg az anyakönyvi hivatalban:

Ecsedi Gábor kelmefestő mester ref.—Váradí Vilma ref.

— **Természetvédelem az iskolákban.** A Madárvédelmi Egyesület az elemi iskolai tanítószög részére ma délután 5 órakor a református Főgimnázium természetrajzi előadótermében vetített képekkel kísért előadást rendez. — Az előadást a Madárvédelmi Egyesület alelnöke, Dr. Nagy Jenő tartja a növény és madárvédelemről. A tagok vendégeket is hozhatnak magukkal.

— **Felülfizetés.** A róm. kath. főgimnázium március 15 i ünnepségén a következők fizettek felül: Lindenberger J. dr. 25 000, Schlotter F. dr. 20.000, Romhányi Gy. 20.000, Ferjencsik O. 15.000, Kocsárdy Gy. 10.000, Majoros B. 10.000, N. N. 10.000, Ungváry Gy. 8 000, Czipott Gy. dr. 6.000, Mangu J. 6 000, Puskás J. 6 000, Széll K. dr. 6.000, Magoss Gy. dr. 5.000, Mihalovits J. dr. 5.000, Sinkovits F. 5.000, Fejér T. 3.000, N. N. 3.000, Sagy L. 3.000, Benyás E. 2.000, Szikszay N. 2.000, Karácsonyi M. dr. 1.000, Nemes N. 1.000 K. — A felülfizetéseket és a tiszta jövedelmet az Önképzőkör könyvtárának fejlesztésére fordítják, E nemes cél támogatásáért hálás köszönetet mond az Igazgatóság.

— **Müller Gyula halála.** Müller Gyula szabó neve az utóbbi években sokszor szerepelt a lapok hasábjain. Müller Gyulát a múlt évben János Zoltánnak szánt vöröscsokrok miatt letartóztatta a rendőrség és Zalaegerszegre internálták. Később Rakovszky belügyminiszter Müllert szabadonbocsátotta az internáló táborból. Müller Gyula pár hónapja már it hon tartózkodik és nagy szerepet vitt a helybeli szociáldemokrata párt életében. Az utóbbi hetekben súlyosan megbetegedett és a múlt pénteken meghalt. Vasárnap temették el. A temetésen mintegy 3000 szociáldemokrata munkás jelent meg és koszorukat helyezte a sirra.

— **Fogva maradnak a csendőrgyilkosok.** A szomo u emlékeztető rajzi csendőrgyilkos ág tettese felhívomadtak a vádancához szabóhadra helyezésük érdekében. Úgykkel a napokban foglalkozott a váltanács s k relmüket elutasították a csendőrgyilkosok négy fő követték, hogy az igazságszolgáltatás méltó büntetést szabjon nekik.

Ha elegánsan akar járni,

vásároljon szővet

Silberstein és Adlernél Kossuth-u. 2. (Városháza épület.)

Killer Ede butorgyáros, udvari szállító

villanyerőre berendezett butorgyára-és modern-lakberendezési vállalata

Debrecen, Ferencz József-ut 68. sz.

A debreceni Fűpár RT elsőrendű garáncnyal, ak. v lami t a debreceni Gőzfűrészt és Fűpár RT hajít it buzára k kizárólagos eladási helye Debreczen város t ról en.

Állandó butorkiállítás: ebező, hely. uris oba és leány-zoba berendezésekből, ugyszintén n gyválaszték konyha butorában is!

Halálozások.

Tegnap a debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következők elhunytát jelentették be:

Özv. Elek Józsefné Rácz Zsófia ref. 53 éves, Monostorpályi-ut 9. Kellner Károly izr. 83 éves, Miklósu-utca 25. Szűcs Mária ref. 13 hónapos, Arany János-utca 42. Reitter Jenő rk. Boldogfalva-utca 11. Stolcz Ilona ref. 28 éves, Mikepércsi ut 3. Serfőző Jánosné Nagy Mária rk. 45 éves, Hortobágyi halastó. Gnébusz Zoltán rk. 1 hónapos, Pesti-utca 4. Kvák Irén g. kel. 2 éves. Orosz Elek gk. 8 éves, Timár u. 5. Kóródi Lajos ref. 59 éves, Zádor-utca 7. Tóvölgyi Béláné Midlinszki Irén rk. 46 éves. Szabó Lajos rk. 1 hónapos, Hid utca 1. Özv. Gábel Istvánné Depkó Anna rk. 52 éves. Rozsnyai Mihály ref. 63 éves, Sámsoni-ut 8. Major József ref. 3 napos, Móric-utca 12. Dr. Pénzes Miklós ref. 31 éves (holtja nyilvánítás). Oláh Béla ref. 46 éves, Rákóczi-utca 46. Legoza Imre ref. 29 éves. Szendrei Ferenc ref. 25 éves, Busi-utca 10. Hamar László ref. 79 éves, Széchenyi-utca 43.

— **Bikavásár Csengerben.** A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton hozza érdekeltjei tudomására, hogy Szatmárvármegye gazdasági Egyesülete f. hó 21-én pénteken bikavásárt rendez Csengerben.

— **Letartóztatásba került egy gyanús egyén.** Tegnap délelőtt a detektívek letartóztattak egy Petry József nevű egyént, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy több besurranó lopást követett el. Tegnap délután és délután is folytatták a kihallgatást és annyit sikerült megállapítani róla, hogy munkanélküli élt Debreczenben.

— **Jeles festőművészekről állandó képképzés.** Antaffy könyvkereskedésében. Olcsó árak.

ELSŐRENDŰ kárpitos Szabó József, Varga-utca 1. Szent Anna u. sarok. Kész hencserek reklámon.

— **Eladó egy pedigres farkas kutya.** Megtekintendő Károly Ferenc József ut 58 szám alatt.

Legszebb kalapok Frank Edénél.

—————

Asszonyok

lapkihordásra, magas fizetéssel felvételnél, lapunk kiadóhivatalában Varga-utca 5. sz.

—————

Olcsósági hullám!

E heti reklám-árak:

- Egy nagy mandula szappan 5000
- Egy nagy angol szappan — 600
- Egy fűszertorta — 2300
- Egy Germandrée puder — 3500
- Mosdó szappanok — 1000 tól
- Ridikülők — 30,000-tól

Nagy választék elsőrendű kölni-
vizekben, parfümökben és fésű-
árakban.

A Horváth Sándor
„ELITE” illatszertára. Manicur.
Piac-utca 64 szám.

A pesti szocialisták márciusi ünnepélyén az októberi forradalmat és Károlyi Mihályt éltették.

Mikor egyes tüntetők a szovjetet éljenzték, a rendőrség közbelépett. — Rendőrtettek a tüntetők ellen. — A tüntetők fűtyöléssel fogadták a rendőröket.

Budapest, március 17. A szociáldemokrata párt tegnap délután ünnepelte március 15-ét. Ez az ünnepély botrányos jelenetek sorozatává vált.

Károlyi Mihályt éljenzték, a Marseillet énekelték és végül is a rendőrségnek kellett közbelépni a rend helyreállítása végett.

Az ünnepi beszédet Propper Sándor mondta, aki politikai fejtegetései során arra akart rámutatni, hogy hosszú kínos esztendő után jött egy fordulat a népek történetében 1918 október 31-e. Erre a szavakra a tömeg éljenzésbe tört ki, Károlyi Mihályt és Garamit éltette.

Propper beszéde további részében a forradalom következményeit fejtegette, végül azt a kijelentést tette, hogy azok, akik kereszténységűek és szeretettel jöttek, csak Zalaegerszeget hozták, de azért demokráciáról és Petőfiről mernek beszélni, pedig csak beparfözmözik Petőfit, váltába csomagolják és megfésülik, de az igazi Petőfi a mélyságot legény és egy cselédeány gyermeke a szociáldemokratáké. A hallottaktól elvakult tömeg szünni nem akaró élelénstört ki és az októberi forradalom ünneplésével köszönte meg Propper beszédét, majd a következő percben felzúgott a Marseilles. A hatalmas tömeg

zársorokban vonult végig a Rákóczi uton.

A rendőrök csendesen figyelték az eseményeket a posztrol, de később rendőrcsapatok érkeztek meg és ezeknek megjelenése izgalmat váltott ki a felvonuló tömegben, amely fűtyöléssel fogadta a hatóság közbelépését.

A lovasrendőrök közbelépésére ujjal erővel megkezdődött az októberi forradalom és Károlyi éltetése, sőt egyesek még a szovjetet is éljenzték.

Ekkor adta ki az utasítást a rendőrség parancsnoka, hogy a tüntetőket szét kell oszlatni.

A lovasrendőrök atakot intéztek a József körutra beforduló tömeg ellen és az erőlyes fellépésre néhány perc alatt a tömeg teljesen széteszt. A vasárnapi tüntetés ügyéből kifolyólag a rendőrség politikai osztályán megindult a nyomozás.

A tüntetés ügyében megindult rendőri nyomozás megállapította, hogy

a szociáldemokrata munkásság nagy többsége távol tartotta magát a tüntetéstől.

melyet inkább a tömegbe befurakodott

azsan-provokatőrök idéztek elő és ezek tanusítottak ellenséges magatartást a rendőrökkel szemben.

Disznóölő késsel agyonszurta a barátját.

A törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte. — A meggyilkolt özvegye elítelt 10 millió kártérítés követelésétől.

Még a múlt esztendő novemberében történt, hogy Nagy László és Simon Ferenc a Bihari-féle vendéglő előtt összeszólaikozott. Nagy és Simon hentesegedek társas viszonyban voltak. A sertések karikázását együtt végezték s a kereseten osztokdakt. 1923 november 8-án Gábor László 11 darab sertését kellett volna megkarikázni, mit Nagy László Simon közreműködése nélkül végzett el. Ez volt az összeszólaikozás oka. Mindketten italos állapotban voltak. Simon el akarta kerülni a komolyabb veszekedést s haza felé indult. Nagy László követte s folytonos szidalmazás közepette tetlegesen inzultálta. Areul ütötte, majd torkon

ragadva kést szegezett mellének. Simon csak ekkor rántotta elő disznóölő kését; ölni nem akart, de

oly szerencsétlenül sújtott üzlet-társa felé, hogy a 20 cm-es kés teljesen átszurta Nagy László szívét.

Nagy László azonnal szörnyet halt. Az ügyesség szándékos emberölés büntetése miatt emelt vádat ellene. Az ügyet ma tárgyalta Ujjfalussy bíntető tanácsa. Tekintettel arra, — hogy minden tanuvallomás Simon javára hangzott el, a bíróság minden enyhítő körülményt figyelembe vett és *erős felindulásban elkövetett, halált okozó, súlyos testiértés büntet-*

Gazdasági magvak:
Lucerna, Lohere, Répa, Büköny, Angolperje, Kerti pázsit, Cinkorcirók, Kendermag, Mak, Borsó, Lencse stb. valamit:
Erfurti konyhakerti és virágmagvak
a legiztosabban termő valódi jól bevált fajokban, legolcsóbban kaphatók
KONTSEK GÉZÁNÁL, Debreczen, Kossuth utca.

Megkezdődött a **Husvételi vásár**
HAVAS harisnyáruházában, Bádagos-utca
Hol easonra meglepő olcsó áron vásárolhat mindenféle harisnya és kezű különlegességeket, női tehermentő ujdóságokat, gyapjú és selyem melény dísz ujdóságokat, gyermek trikót és s-krikát, továbbá mindennemű batliszt és grenadin különlegességeket.

tében mondták i bünösnek. — Hátré hávi börtönt szabott ki rá, melyből négy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ügyész súlyosbításért, védő a büntetés enyhítése érdekében felebbezett.

Érdekes epizódja volt a tárgyalásnak, hogy a szivenszuri Nagy László özvegye kártérítési igényétől elállott. Hogy mi indította az özvegyet, ki a vizsgálóbírónál még 10 millió K kártérítést kért, erre az elhatározásra, a tárgyalás folyamán nem derült ki.

—————

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Kedd, március 18. A három grácia, revue operette. Bérletszűnet. Tiszviselőest.

Szerda, március 19. A balga szűz, színmű. B) bérlet.

Csütörtök, március 20. Pompadour, operette. Bérletszűnet.

Péntek, március 21. Pompadour, operett. Bérletszűnet.

Szombat, március 22. Pompadour, op. Bérletszűnet.

Vasárnap, március 23. délután Sylvio kapitány, színmű. Mérsékelt helyárak.

Este, Pompadour, operette. Bérletszűnet.

Hétfőn, március 24. Pompadour, operett. A) bérlet.

A balga szűz.

Bataille drámájának irodalmi jelentősége a múlté, — az alkotás, a művészet revelációt ma egészen másképp látjuk, mint ahogy a realista franciák megkísérelték. Ma is tulajdonképp mindig is az volt a művész, aki harmóniák vágyait, beteljesülését vagy sorsát hozta, a realizmus ezzel szemben — egység, mélyebb valószínűség nélkül — csak epizódokat tár föl s még itt, ahol a hitvesi önfeláldozás, majd a tragikus, fiatal szerelem sokszor költői motívumait és szépségeit érezteti, alakjában itt is nagy szerepeket ad inkább, mint sem mély és felejthetetlen drámát. A nagy szerepek pompás és emlékeztető sikert hoztak Halassy Marikának, az elhagyott feleség nemes és nagystílus alakítójának, aki egy viharra nőiesség gazdag értékeit varázsolt elő, továbbá Erdődi Lillivel, aki a szerető leány alakját gazdag fantáziával, sok művészi és színészi készséggel tette igazán nagyszerűvé. Külsőségeiben is érdekes alakításában a színésznő egyéniségének feltűnő értéket látunk Vétes rokon-szenyes és hatóság, ezáltal biztosabb és följényesebb mint máskor. A nemes szívű, nemes szavú László Gyulának nem erőssége a főhercegi előkelőség, az együtt est pláne egy fokkal nyílvább kellett volna tennie a rendezőknek hogy az epizódok hatása is teljes legyen. A színház ünnepi estéi, serei közé számít az előadás így is (L. J.)

Kardoss Géza primadonnát hoz Budapestről. Kardoss Géza színgazgató több új darab előadási jogának megszerzése végett kedden reggel Budapestre utazott. A színgazgató egyuttal a betegekedő Timár IIa helyett — ha csak vendégszereplésre is — egy-két neves színésznőt is le akar szerződtetni. Mint értesítünk ebből a szempontból legelőször is Della-Donna Eugénie jön számításba és Kardoss Géza hiszi, hogy a szép hangu országos hírű primadonnát sikerül neki pár esti vendégszereplésre lekötöni.

Apollo-mozgó.
Az ötven éves férfi, Andre Nox a párisi Comédie Française művészevel.

Vigszínház-mozgó.

Dal a szerelemről. Norma Dalmadge a "Cobbit" népszerű művésznőjével.
Jönnek: Newyork csábit, Griffith-film.
Bánya ördöge. Szerelem bolondjai. Nász-hajó, Paramouni-film.

Uránia-mozgó.

Páris grófnője. Csütörtökön I. II., pénteken III. IV. része.

Sport

A vasárnapi bajnoki mérkőzések

közül csak a DVSC—DTE lett megtartva, míg a DKASE—DMTK közös elhatározással, a KSE—DEAC a már ismertett körülmények miatt halasztott el.

DVSC—DTE 3:2 (1:1)

eredményel végződött. A mérkőzést megelőző hírek a DTE győzelmét jelezték s sokáig úgy is állott a helyzet, hogy az értékes 2 pont a DTE marhaléka lesz. E fölötti elbizakodottsága okozta a DTE vesztét, könnyen véve az utolsó percet, az addigi DTE javára 2:1 arányban álló mérkőzés, az utolsó 5 perc heves Vasutas irama következtében változott meg. A mutatott forma alapján a DTE érdemelte volna meg a győzelmet, csatlársora a balszélső kivételével kifogásalan játékot nyújtott. A fedezetorban Fejér orszlánrészt végezte a védelmi munkának, míg a két hávédő nem játszotta ki formáját. Zeisler, a kapus, abszolút rossz volt. Összesen kapott 4-5 lövést s ezek közül 3 gól lett. Ezzel ellentétben a Vasutas kapusa, Farkas a legbravurósabb formáját játszotta ki. A Vasutas csapatán erősen meglátszott a tréninghiány. Támadásaik erőtlenekek voltak, a Vasutástól megszokott biztosságot teljesen nélkülözték. A csatlársor legjobb embere Németh volt, mellette Polanetzky II. vált ki. A Vasutas góljait Polanetzky, Horváth és Vampetics, a DTE-t Főrizs és Kaiser rugták. A tulnyomó DTE fölény hű kifejezője a 8:2 kornerarány.

Ny. Törekvés—BUSE 3:0

A nyiregyházi csapat értékes győzelmet aratott a tréning nélkül kiálló újfaluiskor.

Fővárosi eredmények

A vasárnap a meglepetések napja volt Budapesten. Szomorú jelenség, hogy újra veszedelmesen harapódik el az életveszélyes játék, anélkül, hogy a bíró megtorolná.

MTK—Vasas 4:2,
Zugló—FTC 2:0,
III. ker. TVE—UTSE 5:0
UTE—VAC 1:0
KAC—33FC 1:0,
BTC—Törekvés 1:0,

A Békéssy Béla Vivó Club

vívó szombat és vasárnap Szegeden, az ottani Vivó Club rendezésében lebonyolított „Hősök seregére” ért folyó csapatküzdelemben és a legjobb vidéki vívó címért folyó egyéni küzdelemben igen szép sikerrel állta meg helyüket. Beszterci József nagyszerűen az egyéni versenyben hamadik helyezette lett holtversenyben, míg az 5. és 6. ik helyet szintén debreceniek, Mátyászy Béla és Jenő foglalták el, míg a „Hősök seregére” ért folyó küzdelemben első a Békéssy Béla Vivó Club lett 19 ponttal, szemben a Szegedi Vivó Club 15 pontjával. Értékes tiszteletdíjat kapott a debreceniek közül Tolnay Kálmán.

Egy olaszországi gyufagyárban 33 munkás élve elégett.

Róma, márc. 17. Turin közelében egy gyufagyárban hatalmas robbanás történt. Az expozíció következtében támadt tűz a gyár jórészt elpusztította. Ebben az időben 43 munkás dolgozott a gyárban, akik közül 21 megmenekült. Az eddigi sebesültek közül hetet mentettek ki a romok alól, a többi 15-öt elvesztettek tarják.

A tűzoltóságnak csak nagynehezen sikerült vagy 20 mázsa kloridot tartalmazó tartányt a tűztől megmenteni. (MTI)

Páris, márc. 17. A Daily Mail szerint a Turin mellett Ronco Cansvesében történt gyufagyári robbanásnál 33 munkás élve elégett, igen sok ember megsebesült.

Huszonöt százalékos fizetésemelést kérnek a tisztviselők.

Budapest, március 18. A Karsz elnöksége a tisztviselői fizetésekről a következőket mondta: A miniszter ur megértéssel és jóakarattal fogadta előterjesztésünket és ígéretet kaptunk arra nézve, hogy a drágulás ha tovább tart az illetményeket utólagosan revízió alá veszi. Mi

abban a reményben, hogy a drágaság enyhül a júliusi fizetés kétszeresét kértük pótlék gyanánt, ami a márciusi illetmény 25 százaléka. Lehet, hogy a kormány nem akceptálja ezt a kérésünket teljes egészében, de talán nem zárkozik el bizonyos pótlék kiutalása előtt.

Nem ismerjük a Hortobágyot.

Az agrógeológia és agrómeteorológia a gyakorlati gazdaszat használatában. — A Tisza István tudományos társulat akciója. — Vasárnapi értekezlet. — Több milliós adományok.

A Tisza István tudományos társaság még megalakulásakor tervbe vette, hogy az agró-geologiai, agró-meteorologiai szempontból csaknem teljesen ismeretlen Alföldet felderítse. Minthogy ilyen nagyobb szabású tudományos akció rengeteg költségbe kerül, ennek megbeszélése érdekében már régebben ártir Debrecen városához. Dr. Magoss György polgármester vasárnap délelőttre hívta össze az értekezletet, melynek eredményét az alábbiakban adjuk.

A polgármesteri megnyitó után dr. Pokoty József egy. tanár vette át az előadói tisztet és ismertette az akció hatalmas gazdasági és külpolitikai fontosságát. A béke és nyugalom a külföldi kölesön tárgyalásai során világítják meg azt a tény, hogy a külföld előtt csaknem teljesen ismeretlenek vagyunk s ha egy kicsit szétnézünk tudományos irodalmunk világában, csakhamar rájövünk, hogy hazánkat mi magunk sem ismerjük teljesen. Az agrógeologia kutatásai pedig, tekintettel arra, hogy agrár ország vagyunk, nagyon közérthető érintik gazdaságunkat. A kutatások megindításához szükséges dologi alapot hiába várjuk az államtól, ismeretes gazdasági züllöttségünk lehetetlenné tesz minden ez irányú próbálkozást. A kutatások öt évet vesznek igénybe.

A város tíz, a vármegye öt méter-máza búzát szavazott meg a nemes cél érdekében. Minthogy évente száz mázsa búzára van szüksége az akciónak, a hátra levő 85 mázsa összeadása a társadalomra hárul. Ez a száz mázsa természetesen csak a Hortobágy és Debrecen környéke fel kutatására lesz elegendő. A költségeket minden vidék a sajátjából fogja összeadni. A nyíri homok megismeréséhez szükséges összeget Szabolcs megye már meg is szavazta.

Dr. Milekker Dezső egy. tanár, a kutatások tulajdonképpeni irányítója eddigi munkálkodásáról számolt be. A fővárosi tudományos körök a

legmelegebb szeretettel karolják fel a társulat akcióját. A Földtani intézet élén Fráter Péter geológussal, a szikes és pusztas talajok felkutatását vállalja. A sikert e téren végzett régebbi nagybecsű munkálkodása előre biztosítja.

A hidrograffialis kérdések tisztázását Bogdánffy Ödön vállalta, aki ide vágó értekezését már be is nyújtotta.

Kiemelik az ismeretlenség homályából az agró-meteorologia fontos kérdéseit. Köztudomású, hogy az egyik évszak csapadékeredményéből és napviszonylataiból előre meg lehet állapítani a következő évszaknak terméseredményét.

Felkutatják az Alföld növény- és állatvilágát, mert ezek is ismeretlenek. Míg a Kirgiz puszták egész világát teljesen ismeri a magyar tanár: az Alföld egészen ismeretlen előtte. Tovább megyünk: azt se tudjuk, hogy a hajdusági ember miféle nácio. Öltözködése, építkezése stb. — mind felderítésre várnak: míg a folyton terjedő kozmopolitizmus teljesen meg nem semmisíti őket. Eljenzéssel fogadott beszédét a dologialap összedadására való felhívással fejezte be. Az értekezlet gyűjtőívket bocsájított ki, melyek a középiskolák, a társadalmi és gazdasági egyesületek közvetítésével kerülnek a közönség elé.

Jóna István a gazdasági egyesületben. Kernhoffer József a pénzintézetek közt, Greiner József a kereskedők közt, Németh Aladár az Ipartestületben vállalja a gyűjtés nagy munkáját.

Sesztina Jenő és Kovács Gyula egy millió koronát adományoztak az akció céljaira.

Mihalovits Jenő, Polgári József és Csanak Jenő két-két métermáza búzát adnak évenként a kiváló fontosságú kutatás érdekében.

A sikeres értekezlet dr. Magoss polgármester köszönő szavaival ért véget.

„Vadászkürt” szálloda és vendéglő

Petőfi utca 7. Deák Ferenc-utca sarkán.

Kitűnő magyar konyha, elsőrangú fajhorok, előzékeny kiszolgálás. — Kényelmes iszta szobák olcsón kaphatók.

Szíves pártfogást kér.

AZOR GYULA.

GARAI
és testvére
férfi és fiuruha
nagyáruháza
Bika szálló épület

tavaszi
vásárt
rendez!

A folytonos áremelkedés
dacára egész március
hónapra árait

leszállította
15-20
százalékkal.

Nagy választék tavaszi felöltőkben, a legmodernebb szabású öltönyökben. Rövid sportnadrágokban. Divatcsikos nadrágokban. Tartós gyermekruhákban és méretutáni rendelésekre szövetkülönlegességekben.

Kérjék a t. vásárló közönséget a cégre ügyelni

Garai és testvére
Bika szálló épület

Kommunisták kapták a legtöbb szavazatot a Ruténföldön.

Prága, márc. 18. Most zárult le a ruténföldi választások, melyek végeredményéről a következő hivatalos jelentést adták ki:
 Leadtak összesen 254.406 érvényes szavazatot, amelyek a következőképpen oszlottak meg:
 Kommunisták 101.100, Cionisták 18.032, Csehszlovák szociálisták 20.090, Autochton önkormányzati

párt 26.157, a köztársasági földműves és kiscgazdapárt 15.020, Zsidó demokrata 9900, szoc. dem. munkaspárt 20.904, ruthenpárt 11.900, Autonóm földművespárt 21.247, független magyar szoc. dem. 2745, orosz nemzeti párt 2838, polgári párt 2725, községi magyar kiscgazda párt 1532 szavazatot kapott.

Ma már csak a kefések sztrájkolnak.

Négy iparban megszűnt a sztrájk.

Jelentették, hogy az utóbbi napokban öt iparágban sztrájk ütött ki. Mára azonban már az a helyzet, — hogy a sztrájkok jórésze megszűnt.
 A sztrájk a két kefégyárban még tart. Itt ugyanis a hétfőn délelőtt tartott békéltető tárgyalás során nem jött létre megegyezés a munkások és a munkaadók közt. A munkások ugyanis mindkét kefégyárban szigorúan ragaszkodnak a 35 százalékos követeléseikhez. Így ma vagy holnap újabb tárgyalást tartanak.
 A Patkógyárban véget ért a munkások sztrájkja. Itt ugyanis abban állapodtak meg a munkások, hogy elfogadják a jövőben a GyOSz által

megállapítandó béreket.
 A Mezőgazdasági Gépgyárban is megszűnt a sztrájk. Itt ugyan nem tárgyaltak, amennyiben a gyár vezetősége a sztrájkoló munkásoknak munkakönyveit kiadta.
 A Debreceni Gőzfűrésztelepen is helyreállott az üzem. Itt a munkások elfogadták a megajánlott 20 százalékos fizetésemelést. Itt is a jövőben a GyOSz által megállapítandó munkabéreket fogják folyósítani.
 A cipész iparban is megszűnt a sztrájk, amennyiben az üzletek egyenként megegyeztek a munkásokkal.

A Késes-utcai dráma szenvedő hőstét feljelentette a felesége.

Új fordulat a családi dráma ügyében.

Ismeretes, az az eset, amely a múlt hét egyik napján a Késes-utcai 22. számú házban játszódott le: Vékony Istvánné, egy pincér felesége éjjel éles borotvával elakarta metszeni az ura forkát, azonban csak sérülést ejtett alvó férje nyakán. A rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot és az ügy már az ügyészséget is foglalkoztatja.
 Vasárnapra aztán az érdekes ügyben különös fordulat állott be. Az történt ugyanis, hogy a múlt héten pénteken az egyik állami rendőrségi detektív levelet kapott Vékony Istvánnétól, melyben a lelélő nagyon érdekes hangon bejelenti a rendőrségnek, hogy Vékony Istvánnak mulija igen zavaros. A levél szerint ugyanis Vékony István néhány évvel ezelőtt Budapesten több nővel vagházasságban élt. Budapesten időzése alatt a Nyugati pályaudvarra is kilátogatott s egy alkalommal egy a Nyugati pályaudvar közelében levő posztókereskedésből

egy vég posztószövetet lopott el. Elmondja még a levél, hogy Vékony István két évvel ezelőtt több helyre besurrant és lopásokat követelt el Debrecenben. Így egy alkalommal a Hév Petőfi-tér 12. szám alatt levő székházához lopózott. A székház lépcsőfajrátaból aztán Mayerszky Mihályné tulajdonát képező nagy lépcsőházi tulószőnyegét ellopta s ezen kívül a levél még több igen érdekes adatot tár fel.
 Természetesen a levél vétele után vasárnap kimentek a detektívek Vékony István lakására s onnan előállították, majd megkezdték kihallgatását A kihallgatások alatt Vékony még mindig tagadásban van, de azt hiszik a rendőrségen, hogy Vékony István közelesen töredelmes vallomást fog tenni, annyival is inkább, mivel feleségével, — mint a Debrecen értesült, — kedden szembesíteni fogják. Az eljárás folyik Vékony István ellen.

Közgazdaság

Megszűnt az ipari közigazgatás terén „a hatósági engedélyek” rendszere.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara több ízben tett előterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, hogy az ipartörvény novella életbeléptetésével kapcsolatban a háborús, ugynevezett kötött gazdasági rendszerre emlékeztető hatósági engedélyeket s ezzel kapcsolatosan az Árvizsgáló Bizottságok véleményezését szüntesse be, mert semmi indok sem forog fenn a tekintetben, hogy a rendkívüli idők rendkívüli rendelkezéseit továbbra is fenntartsák. Azok, akik az ipar és a kereskedelem terén kívánták existenciájukat megállapítani, sokszor találkoztak az Árvizsgáló Bizottságok lakonikus és szmitmondó érvelésével, mely a 3678—1917. M. E. rendelet alapján a hatósági engedélyt kéro elutasítani javasolta azért, mert „a kérelem teljesítése közérdekből nem kívánatos...”
 Az Árvizsgáló Bizottságok szerepének ez utolsó vérszegény hajtását

is megszünteti a hivatalos lap vasárnap számában megjelent 1884—1924: számú M. E., illetőleg 59740—1924. K. M. számú rendelet. Röviden e két rendelet azt jelenti, hogy az ipar jogositvány megszerzésénél a törvényes állapot helyre s nincsen többé szerepe az iparjogositványok megszerzésénél az Árvizsgáló Bizottságoknak s az iparhatóságok diskrecionárius hatásköre csak olyan körben mozoghat, amilyen körben azt az ipartörvény és annak végrehajtási rendelete megszabják.
 A kereskedelmi miniszter ur elhatározását a kereskedelmi és ipari körök csak a legnagyobb örömmel üdvözlik.
 Egyes újságok a fenti rendelkezés ismertetése kapcsán tévesen arról adtak hírt, hogy az Árvizsgáló Bizottság megszűnt. Ez tévedés, mert csak a fenti rendelkezés megszüntetéséről van szó.

Március 24-ig 110 koronával lehet fizetni a kölcsönelőleg 100 takarékkoronáját.

Budapest, március 17. Az államháztartás egyensúlyának helyreállítására szükséges állami kölcsönelőleg tudvalevőleg takarékkoronában fizetendő. A pénzügyminiszter intézkedett, hogy március 17. ével bezárólag történő fizetéseknél száz takarékkorona száz tíz papirkoronával számítassék. Abból a célból, hogy a kormány a kölcsönelőleg befizetését továbbra is megkönnyítse ma kiadott rendeletével, akként intézkedett, hogy március 24-ével bezárólag történő befizetéseknél 100 takarékkorona szintén 110 papirkoronával számítassék. (MTI)

Fél milliárd nyereséggel zárta múlt üzletévét a Forgalmibank

Most hozta nyilvánosságra a Debreceni Általános Forgalmi-bank a múlt üzletévről összeállított mérlegét. A bank 570 millió, tehát több mint fél milliárd nyereséggel zárta az 1923-as üzletévet. Eredke, hogy a Piac utcai intézeti ház mindössze ezer koronára van felvéve a mérlegbe.

A részvénytársaság ez évi közgyűlését március hó 25. napján tartja meg.

Birói letétek takarékkoronában.

Budapest, márc. 17. A Birói letéteket eze től takarékkoronában kell fizetni. Az a lapján írta a új takarékkorona szó a betöltőnyelvet is utalja.

A sertésvásárban emelkedtek az árak.

A mai sertésvásár kivér sertés ára körülbe 200 darab sertés hatott fel. A vásáron az irányzat az 1923-as tendenciát mutatott, jobb nem s a foy r. sertéscit 21—22 ezer kivétel 23 ezer koronára, a sertés nyakcsig sertésit 20—21 ezer, a sertés nyakcsig sertésit pedig 18—19 ezer koronára fizettek.
 A sertés sertésit pedig közepes hajtás mellett tartották valók

az árak. Elsősulyban pilogrammonként 14—18 ezer koronáért vásárolták a hizónak valót.

Az import fa új ára.

Debreczen sz. kir. város faár-megállapító bizottsága f. évi március hó 18. tól kezdődőleg a Nyirábrányon át beszerzett import hasáb tűzifa irányzatát a következőkben állapítja meg:
 10,000 kg.-ként (vagononként) ab vasuti állomás 3372,000, 10,000 kg.-ként (vagononként) ab fatelep viszonteladónak 3 632 000, Mázsánként ab fatelep aprítatlan állapotban 37,500 Mázsánként ab fatelep aprított állapotban 42,500, Kg.-ként aprított állapotban kiske reskedőknél 490 korona.
 Debreczen, 1924. márc. 17.

Zöld s. k. a faár-megállapító bizottság elnöke.

Ezentul átalányösszegben fizethetik a kiskereskedők forgalmiadójukat.

Értesülésünk szerint most a pénzügyminiszteriumban Vargha Imre államtitkár egyeztetésén nagyobb jelentőségű reformterven dolgoznak, amely megszüntetné a forgalmi adó körül észlelt eddigi anomáliákat. Arról van szó, hogy a kiskereskedők és kispárosok ezentul valamennyien átalányban fizetik a forgalmi adót és ez az átalányrendszer kiterjedne a vásároló iparosokra és kereskedőkre is. Az átalányörzésnek mai rendszerét is gyökeresen megváltoztatják. Az átalányösszeg megállapításánál pedig ezentul a kereskedői és ipari érdekeltségeket is meg kell figyelembe venni. Beavatott helyről úgy értesülünk, hogy a forgalmi adó rendszerének eme reformálása, rendelet formájában már legközelebb megjelenik a hivatalos lapban.

„FROGENOL”
 A gyomor- és emésztési problémák elleni hatékony gyógyszer.
 Dr. Bánó Andor Arany Ágyú Gyógyászat, Piac-utca 10. sz. Ajánlott a gyomor- és emésztési problémák elleni hatékony gyógyszer.
Figyelem!

Tavaszi újdonságok Feldheim Imre posztó-áruházába Kossuth-u. 6. **megérkeztek**

Vágó Rezső
 budapesti szennagykereskedő fióktelepe Debreczen, (Homokkert bejáratánál).
 Raktáron tarti porosz databas és 1. kovács szent, továbbá magyar szent és kiváló minőségű száraz tuzifát. Kétszer mosott prima kovácsos, allandóan raktáron.
 Eladás nagyban és kicsinyben. Telepi telefon 1-31. Városi telefon 117-20.

Részvénytársasággá alakítják át a német vasutakait.

Berlin, márc. 17. (Bécsen át jentik telefonon). Az antant szakértő bizottság a német jóvátételei kérdést a birodalmi vasutak felhasználásával, illetőleg átszervezésével akarják megoldani.

amely ezután az egész vasutat részvénytársasággá alakítaná át. A részvénytöke felét a hitelező államok vállalnák magukra. A társaság elnöke úfemel ember lenne s így a vás kérdésnek eldöntésénél Német országnak meg lenne egy szavazat többsége.

Üzletlenség, de tartott volt az értéktőzsde.

A hétfői tőzsdét az üzletlenség jellemezte. Szokatlanul kevés kötés jött létre, mert rendkívül csekély vételi megbízás érkezett a bizományosokhoz, viszont a kontremín is lábhoz tett fegyverrel várakozott. Az árfolyamok legtöbb papírnál a pénteki nivó fölé emelkedtek, de a tőzsde idő folyamán ide-oda ingadoztak. A piac általában várakozó álláspontot foglalt el.

Üzletlenség az utótőzsde.

Az utótőzsdén a legnagyobb mértékű üzletlenség uralkodik az összes piacokon. A csend legfeltűnőbb a kuliszban, ahol egyes papirokban ugyszólván teljesen megszűnt a forgalom. Némi élénkség csak a Magyar hitelben és Pesti hazaiban mutatkozik, itt is azonban csak az eladók vannak túlsúlyban. Az árfolyamok a mai tőzsdeidő középkurzusainak felelnek meg. Negyed háromkor az üzlet ugyszólván teljesen megszűnt, változatlan hangulatban és irányzat mellett.

Terménytőzsde.

A gabonaneműek piacán meglehetősen kedvetlen volt az üzletmenet. Az időjárás nem tartják éppen kedvezőnek, mert a sok hó késlelteti a tavaszi munka megkezdését. Az irányzat mégis nyugodt volt, mert nem igen mutatkozott élénkebb vételkedv sem. Délután kettőig mindössze néhány kötés jött létre.

A búzát állomásról körülbelül 310.000 koronán, paritásna 325.000 koronán kötötték, rozs 270.000 korona állomásról, sörárpa pedig 360.000 K, zab Kőbányáról 270.000—275.000, a tengeri állomásról 250—255.000 kor. A lisztárak változatlanok voltak a malmoknál.

Zürichi zárirat.

Páris 2800, London 2478 és fél, Newyork 578 és fél, Brüsszel 22 és fél, Milano 2465, Hollandia 21445, Berlin 130 és fél, Bécs 81 és egynegyed, Szófia 410, Prága 1668 és háromnegyed, Budapest 83 és fél, Bukarest 305, Belgrád 712 és fél.

Nemesfémjelentés.

A nemes fém piacon az irányzat

lanyha, az üzlet csekély. Ezüst egykoronás 6560—7150, színezüst 1600—1750, színarany 53—55.000, arany husz koronás 360—385.000, platina 220—240 ezer korona.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 1300, rak: könnyű 23—24000, közép 23—25000, nehéz 23000—25000.

A devizaközpont árfolyamai:

Table with 3 columns: Deviza, Pénz (Vétel), Ár (Eladás). Rows include Dollár, Angol font, Hollandi forint, Francia frank, Svájci frank, Léva, Cseh korona, Lei, Lira, Dinar, 100 n. márka, Lengyel márka, Osztrák korona, Napoleonarany.

A takarékkorona árfolyama.

100 takarékkorona ma 114 papírkoronával egyenlő.

Nagy óresés! Ötöny mérték után 700.000 kor-tól. TEGDES JÁNOS Pétefia-u. 42. szám

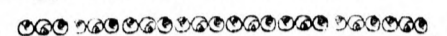
LEGUJABB.

Az utolsó török hercegno is elutazott Konstantinápolyból.

Róma, március 17. (Bécsen át jentik telefonon.)

A konstantinápolyi rendőrség tegnap adta át a még Törökországban maradt négy hercegnek az utlevéleket. Mindannyian azonnal utra keltek s elhagyták Törökországot.

Igy tehát a dinasztianak egyetlen tagja sines már török földön.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Kiadja a T. H. könyv és lapkiadóvállalat r. t.

Nyomatott a Tiszántúli Hirlap nyomdájában.

Pécsi bőkeztyük megérkeztek Werner Sándor Piac 72

Saját készítésű FEHÉRNEMŰEK készen és mértés erint HERMANN és FRIEDMANN Piac-u. 10. sz. Bikával szemben.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árfolyamai ezer koronákban.

A legalacsonyabb, legmagasabb és záróárfolyamok 1924 március 17-én.

Large table with multiple columns listing various financial instruments and their exchange rates. Columns include Bankok, Bányák és téglagyárak, Nyomdák, Vasművek és gépgyárak, Gáz- és villamosági vállalatok, Élelmiszervállalatok, Cukorgyárak, Sörgyárak és szeszipari vállalatok, Szállodák és gyógyfürdők, Textilipari vállalatok, Vegyipari vállalatok, Különbféle vállalatok, and Faipari vállalatok.